

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2012
ΔΕΥΤΕΡΑ 21 ΜΑΪΟΥ 2012

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1. Η συγγραφέας αναφέρεται στα πανανθρώπινα μηνύματα που εκφράζει η αρχαία ελληνική τέχνη. Αρχικά διαπιστώνει πως η αρχαιοελληνική τέχνη έχει παγκόσμια και διαχρονική διάσταση, καθώς αποτελεί έκφραση της προσπάθειας του ανθρώπου να ελέγξει τα πάθη και να προσεγγίσει το Θεό και τον συνάνθρωπο. Τα αρχαιοελληνικά αγάλματα ως έκφραση του ορθολογισμού, υπενθυμίζουν στον πολίτη την ευθύνη του για την κοινωνική συνοχή και ευρυθμία εκφράζοντας ταυτόχρονα την αξία της Δημοκρατίας και της Ειρήνης. Η αρχαία ελληνική τέχνη ως πρώτη μορφή έκφρασης του ελεύθερου πνεύματος, συνδυάζει την εσωτερική αναζήτηση με την πληρότητα του φυσικού κάλλους. Καταλήγει η συγγραφέας επισημαίνοντας πως η τέχνη αγνοώντας τις δυσκολίες εμπνέει και καθοδηγεί τον άνθρωπο στην πνευματική αναγέννηση, γεγονός που την καθιστά επίκαιρη και διαχρονική.

B1. Η αρχαία τέχνη θα μένει πάντα πρωτοποριακά επίκαιρη και ζωντανή. Η επαφή του ανθρώπου με την αρχαία καλλιτεχνική δημιουργία ανυψώνει την αισθητική του αντίληψη, τον καλλιεργεί πνευματικά και ηθικά. Η αρχαία ελληνική τέχνη προβάλλει υψηλά και υγιή πρότυπα, πανανθρώπινες διαχρονικές αξίες όπως την ειρήνη, τη δημοκρατία, την ελευθερία, τη δικαιοσύνη, τον ανθρωπισμό. Μέσω των μηνυμάτων που περνά η αρχαία τέχνη κάνει το άτομο να πιστέψει σε αξίες και διαχρονικά ιδανικά, να ενισχύσει την εσωτερική του δύναμη και τον καθιστά ικανό να αντιστέκεται, να αγωνίζεται για το καλύτερο.

B2. α) Στο χωρίο " **Ιδου η απαρχή της προσπάθειας ..... προς ένα αέναο γίγνεσθαι** " η συγγραφέας χρησιμοποιεί την Επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη. Ως μέσα πειθούς χρησιμοποιεί σχήματα λόγου όπως μεταφορική / ποιητική χρήση του λόγου (π.χ. η αυγή του μυστηρίου, δάμασε η ελληνική τέχνη το ζώο, να αιχμαλωτίσει την τέλεια μορφή), επανάληψη (πχ. Ιδού η απαρχή....., ιδού....ιδού.....)

Στο χωρίο " **Να γιατί η αρχαία τέχνη ..... τη δημιουργία ελευθερίας** " η συγγραφέας χρησιμοποιεί την Επίκληση στη Λογική του δέκτη με επιχείρημα. Το συμπέρασμα είναι «Να γιατί η αρχαία τέχνη θα μένει πάντα πρωτοποριακά επίκαιρη και ζωντανή» και οι προκείμενες «είναι η τέχνη πυξίδα και σταθερός προσανατολισμός», «αυτή που δεν γνώρισε.....τη

δημιουργία ελευθερίας». Η συγγραφέας προσπαθεί να αποδείξει την ορθότητα της άποψής της , το ότι δηλαδή η αρχαία τέχνη μένει πάντα πρωτοποριακά επίκαιρη και ζωντανή.

- β) " Κάθε πολιτισμός έχει το στίγμα του στον ιστορικό χώρο και χρόνο"
" Η προσπάθεια του καλλιτέχνη να δαμάσει το πάθος και τη μοίρα με τα έργα του νου "
" Το αρχαίο άγαλμα καθαγιάζει και αγλαΐζει τους χώρους της πόλης"
" Δάμασε η ελληνική τέχνη το ζώο "

B3. α) επίτευγμα = κατόρθωμα
δαμάσει = ελέγξει , τιθασεύει
μετάβαση= πέρασμα , πηγαιμός
πληρότητα = αρτιότητα , επάρκεια
ουσιώδες = σημαντικό , θεμελιώδες, κεφαλαιώδες

β) έλλογη ≠ άλογη , παράλογη
κοντά ≠ μακριά
συνοπτικό ≠ αναλυτικό , διεξοδικό , εκτεταμένο
φυσικής ≠ αφύσικης , τεχνητής
αιχμαλωτίσει ≠ απελευθερώσει , ελευθερώσει , αποδεσμεύσει

B4. Και οι δύο περίοδοι βρίσκονται στην ενεργητική φωνή.

Μετατροπή σε παθητική φωνή :

<< Τα πλαίσια μιας πάντα ευνομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας διαγράφονται από τον τεχνίτη>>

<< Το ζώο δαμάστηκε από την ελληνική τέχνη πριν ανακαλυφθεί ο τέλειος άνθρωπος >>.

Γ.

Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε , Αγαπητοί Συνδημότες , Κυρίες και Κύριοι

Πρόλογος : Με την έξοδο στον κοινωνικό στίβο ο άνθρωπος καλείται αναπτύσσοντας αρμονικά τις σωματικές , πνευματικές και ηθικοψυχικές του δυνάμεις να επιτελέσει τον προορισμό του στη ζωή , να επιτύχει και να βρει την ευτυχία . Αποφασιστικό ρόλο για την πραγμάτωση αυτού του σκοπού διαδραματίζει κατά γενική ομολογία η επαφή του με την τέχνη.

Ορισμός : Με τον όρο τέχνη εννοούμε την ικανότητα ενός ατόμου να δημιουργεί έργα που προκαλούν την αισθητική συγκίνηση , που αποτελούν έκφραση του εσωτερικού κόσμου του ατόμου μέσω του ωραίου , αλλά

παράλληλα αποτελεί και μια μορφή επικοινωνίας .

α) 1^ο Ζητούμενο : Η προσφορά της Τέχνης στους νέους

1. **Ψυχολογικός Τομέας :** Η τέχνη αποτελεί μέσο έκφρασης του εσωτερικού κόσμου του ανθρώπου , εξωτερικεύει τους προβληματισμούς , τους φόβους , αλλά και τις ελπίδες, τα οράματα. Ο άνθρωπος μέσω της τέχνης ψυχαγωγείται , αξιοποιεί δημιουργικά τον ελεύθερό του χρόνο.
2. **Ηθικός Τομέας :** Η γνήσια καλλιτεχνική έκφραση ευαισθητοποιεί τον άνθρωπο , τον εξευγενίζει εσωτερικά , τον ηθικοποιεί προβάλλοντας διαχρονικές , πανανθρώπινες αξίες.
3. **Πνευματικός Τομέας:** Η τέχνη προβληματίζει , αφυπνίζει συνειδήσεις , μορφώνει , πλουτίζει το πνεύμα και ανοίγει νέους ορίζοντες , αφού μέσω αυτής ο άνθρωπος έρχεται σε επαφή με ιδέες , απόψεις , θεωρίες.
4. **Πολιτικός Τομέας:** Η τέχνη διδάσκει στον άνθρωπο πολιτικές αξίες όπως τη δημοκρατία , την ελευθερία , την ειρήνη , τη δικαιοσύνη , την αξιοκρατία κ.α. Ο καλλιτέχνης ως πνευματικός άνθρωπος παρακινεί τους νέους να προβληματιστούν να κατανοήσουν τη θέση τους στη διαμόρφωση της πολιτικής και να τηρούν υπεύθυνα πολιτική στάση.
5. **Κοινωνικός Τομέας :** Η τέχνη προβάλλει κοινωνικά μηνύματα , τις έννοιες της ομαδικότητας και της συνεργασίας, ώστε να προτάσσουν οι άνθρωποι το κοινό καλό και να αποκτήσουν κοινωνική συνείδηση . Αφυπνίζει , προβληματίζει , ευαισθητοποιεί για σοβαρά προβλήματα της εποχής. Προτρέπει τον νέο να αγωνιστεί για να αλλάξει την αρνητική όψη της σύγχρονης πραγματικότητας.
6. **Πολιτιστικός Τομέας :** Η τέχνη βοηθά το άτομο να διατηρήσει την πολιτιστική του ταυτότητα, αφού αποτελεί στοιχείο παράδοσης και είναι ο μεγαλύτερος μάρτυρας του πολιτισμού.
7. **Διεθνιστικός Τομέας :** Η τέχνη αποτελεί κοινή γλώσσα βοηθάει στην επικοινωνία , συσφίγγει τις διεθνείς σχέσεις καταργεί ρατσισμούς και διακρίσεις . Ευνοεί τη γνώση της πολιτιστικής ιδιαιτερότητας των άλλων λαών.

β) Ζητούμενο 2ο : Τρόπους συμβολής του σχολείου στην ουσιαστική επαφή των νέων με την τέχνη.

1. Να αναβαθμίσει το αντικείμενο της ιστορίας της τέχνης με έμφαση στην κοινωνική διάστασή της.
2. Να διευρύνει το γνωστικό πεδίο του μαθητή σχετικά με τα εκφραστικά μέσα των καλλιτεχνών ή λογοτεχνών .
3. Να αναβαθμίσει την παρεχόμενη μουσική , θεατρική , εικαστική γενικά

- παιδεία με ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής.
4. Στο χώρο του σχολείου να διοργανώνονται καλλιτεχνικές παραστάσεις , ευρύτερες καλλιτεχνικές δραστηριότητες.
  5. Να οργανώνει το σχολείο επισκέψεις σε μουσεία και μνημεία , να προσκαλεί καλλιτέχνες και λογοτέχνες .
  6. Να χρησιμοποιούνται και άλλα λογοτεχνικά κείμενα εκτός αυτών που προβλέπει το αναλυτικό πρόγραμμα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ : Υπεύθυνη στάση οφείλουν να τηρήσουν όλοι οι φορείς διαπαιδαγώγησης (οικογένεια , ΜΜΕ , πολιτεία , πνευματικοί ηγέτες) καθώς είναι ανάγκη να ανέλθει το πνευματικό επίπεδο των νέων ώστε να γίνουν συμμετοχοί της τέχνης και να περάσει τα πανανθρώπινα και διαχρονικά μηνύματά της.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Επιμέλεια λύσης θεμάτων: Παναγιώτα Μπότση

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ "ΤΕΧΝΙΚΟ"